

1. OpalX	2
1.1 Предназначение	2
1.2 Инсталация	2
1.3 Избор на отчет	3
1.4 Основен прозорец	5
1.5 Параметризация на пътищата	6
1.6 Настройка на програмата	9
1.7 Профили	11
1.8 Сканиране на отчети	11
1.9 Справки и контроли	12
1.10 Обработка	12
1.11 Сравнение	13
1.12 Регулярни изрази	14

OpalX

Предназначение

Програмата е предназначена за обединяване на отчетите на МФ – файлове BALANCE-yyyуу-MAKET.xls.

С програмата се извършва обединение на оборотните ведомости, справките за група 65, провизии и крайни салда към предишна година. Освен обединение, има възможност и за създаване на справки от оборотните ведомости, крайните салда или баланса по зададени сметки или шифри на баланс.

В програмата може да се създават различни профили. Профилът съдържа собствени настройки за това откъде да се вземат данните за обобщаване и къде да се запишат обобщения файл и файловете със справките. Например възможно е отчетите на подразделенията да бъдат обединявани на групи, след което обобщените отчети да бъдат обединени в общ. Това става чрез създаване на отделен профил за всяка група.

За да се обработят данните, е нужно файловете с отчетите (във формат MS Excel) да бъдат копирани в една директория (или няколко директории, разделени по групи), след това да се зададе в програмата къде са тези данни и да се пусне обработка.

При обработка програмата всеки път взема данните от файловете. Ако се наложи корекция на данните на някой отчет, то те се променят във съответния файл, или самия файл се препокрива с по-ново копие и коригираните данни ще бъдат използвани при следваща обработка.

Инсталация

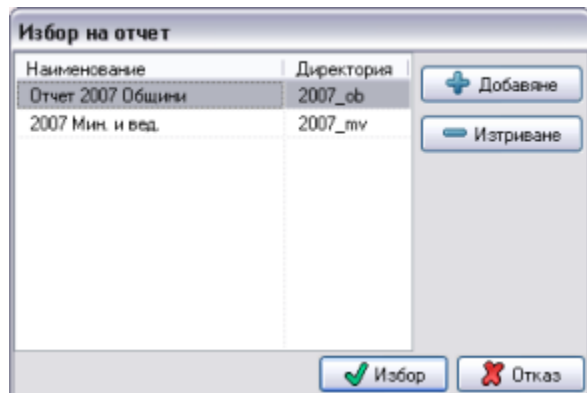
При поставяне на инсталационния диск в компактдисковото устройство помощникът за инсталиране се стартира автоматично. При положение че автоматичното стартиране на устройството не е активно, се налага ръчно да се стартира OpalX_setup.exe от инсталационния диск. След стартиране на помощника следвайте инструкциите му в стъпките на инсталацията.

След приключване на инсталацията ще бъдат създадени икони в стартовото меню в група Programs\Ada-Soft\OpalX. Ако при инсталацията е отбелязано, то ще бъдат създадени икони и на работния плот и в лентата за бързо стартиране.

Необходимии изисквания към системата

- Операционна система Windows XP/2003/Vista/7/8
- MS Excel 97 или по-нов

Избор на отчет

След стартиране програмата изисква от потребителя да избере какъв вид отчети ще се обработва. Всеки вид отчети има собствени настройки:

- каква бланка ще се използва;
- настроени профили;
- наименование на листове;
- активни листове, които ще се обработват;
- Контролни клетки

и други.

Избора става чрез посочване на съответния отчет и натискане на бутона избор, или чрез двойно щракване с мишката върху съответния отчет.

Добавянето на нов отчет става чрез натискането на бутона , изтриването на избрания отчет – от бутона .

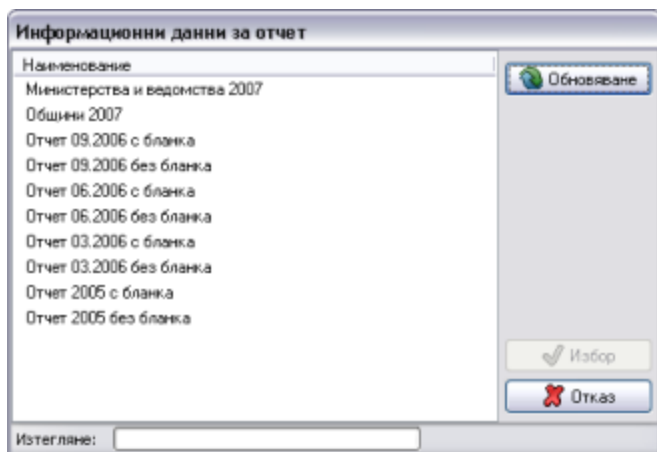
Добавяне на отчет

При добавяне на нов отчет е необходимо да бъдат въведени следните данни:

- Наименование
- Директория – име на директорията, съдържаща данните за настройките на отчета, която ще бъде създадена като подчинена директория на директорията на програмата. За тази цел въведеното име на директория трябва да бъде валидно име на директория (препоръчително използвайте символите 0..9, a..z, A..Z, _, ., -)

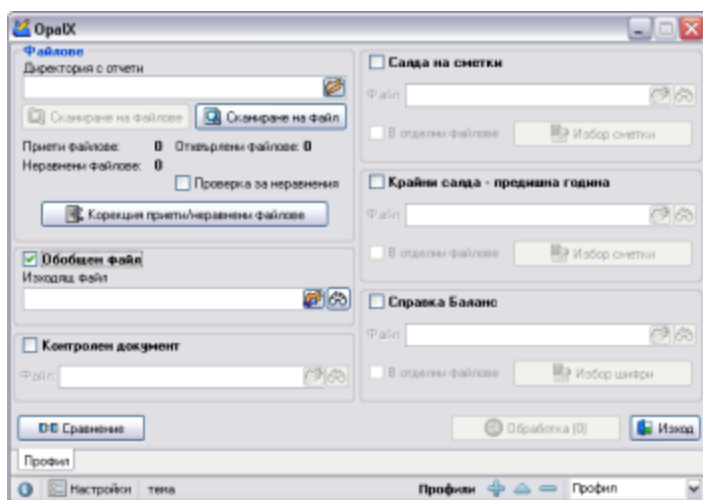
След въвеждане на име и директория, следва да се избере от къде да се вземат настройките на отчета. Възможностите са:

- празни настройки – в този случай ще е необходимо да се въведе ръчно информацията за имена на листове, контролни клетки, клетки със суми, адреси на клетки с и информация за поделението и т.н.
- копиране на настройки от съществуващ отчет – в този случай ще се копират всички настройки от избрания съществуващ отчет (ако бланката на новия отчет се различава от тази на стария, е необходимо след това на новия отчет да се пусне изчистване на индексните файлове)
- настройки от файл – настройките се взимат от файл. Файла се посочва чрез диалоговия прозорец, показващ се при натискане на бутона
- настройки от интернет – програмата има възможност да изтегли информация (с или без включена бланка) от интернет страницата на Ада-Софт. След натискане на бутона се показва диалогов. Списъкът с наличните на сървъра данни за отчети се визуализира след натискане на бутона . След избиране на желанния отчет и натискане на бутона се изтегля файл с информационните данни.

След попълване на необходимите данни и избор на това откъде да се вземат настройките, може да се пристъпи към създаване на новия отчет. Това става след натискане на бутона .

Основен прозорец

От основния прозорец на програмата става достъп до основните функции.

Файлове

Задава се къде се намират данните за обработка, сканират се файловете, които ще се обработват. Избирането на директорията става чрез натискането на бутона или чрез въвеждане от клавиатурата. Повече информация има в [Сканиране на отчети](#).

Обобщен файл

Когато е сложена отметка, ще бъде създаден обобщен файл, чието местоположение и име ще бъде зададеното. Посочването името и местоположението на файла става от бутона или чрез въвеждане в полето. Можете да отворите файла, ако той съществува, чрез бутона .

Контролен документ

Създава се файл със списък на контролните суми за обработваните отчети.

Салда на сметки

Създава справка със салда на избраните сметки от оборотната ведомост (trial-balance) на обработените файлове. Ако е маркирана опцията "В отделни файлове", то всяка сметка ще бъде разположена в отделен файл, иначе сметките са разположени в отделни листове на един файл.

Крайни салда – предишна година

Създава справка със салда на избраните сметки от крайните салда от предишната година (retain-earnings) на обработените файлове. Ако е маркирана опцията "В отделни файлове", то всяка сметка ще бъде разположена в отделен файл, иначе сметките са разположени в отделни листове на един файл.

Справка Баланс

Създава справка със сумите на избраните шифри от баланс в лева (balance leva) на обработените файлове. Ако е маркирана опцията "В отделни файлове", то всеки шифър ще бъде разположен в отделен файл, иначе шифрите са разположени в отделни листове на един файл.

Сравнение

Сравнение оборотните ведомости на отчетите от текущия профил с оборотни ведомости от други отчети, намиращи се в друга директория. ([Сравнение](#))

Настройки

Настройки на програмата. ([Настройка на програмата](#))

Обработка

Начало на обработката. ([Обработка](#))

Параметризация на пътищата

Параметри

От версия 1.4.1, програмата предлага опцията за "Параметризация" на пътищата до входните и изходните файлове. Тази опция е особено полезна при копирането на настройки от стар отчет в нов. Параметрите се записват в полетата за записване на пътищата до входните данни и изходните файлове. Всеки параметър замества текст, който е специфичен за отчета в който е записан параметъра (например име на отчет), или замества определена пътека в Windows (например Desktop).

Списък с параметри:

<Отчет> - името на отчета ⁽¹⁾

<Папка> - име на папката на отчета (без пълния път) ⁽²⁾

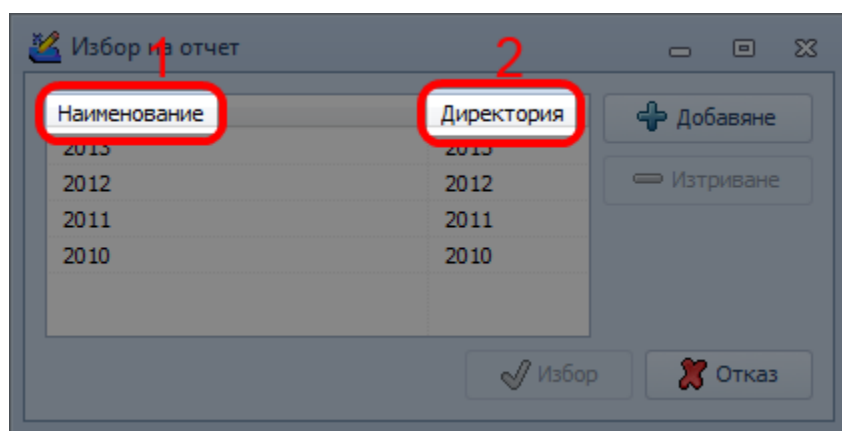
<Профил> - име на профила ⁽³⁾

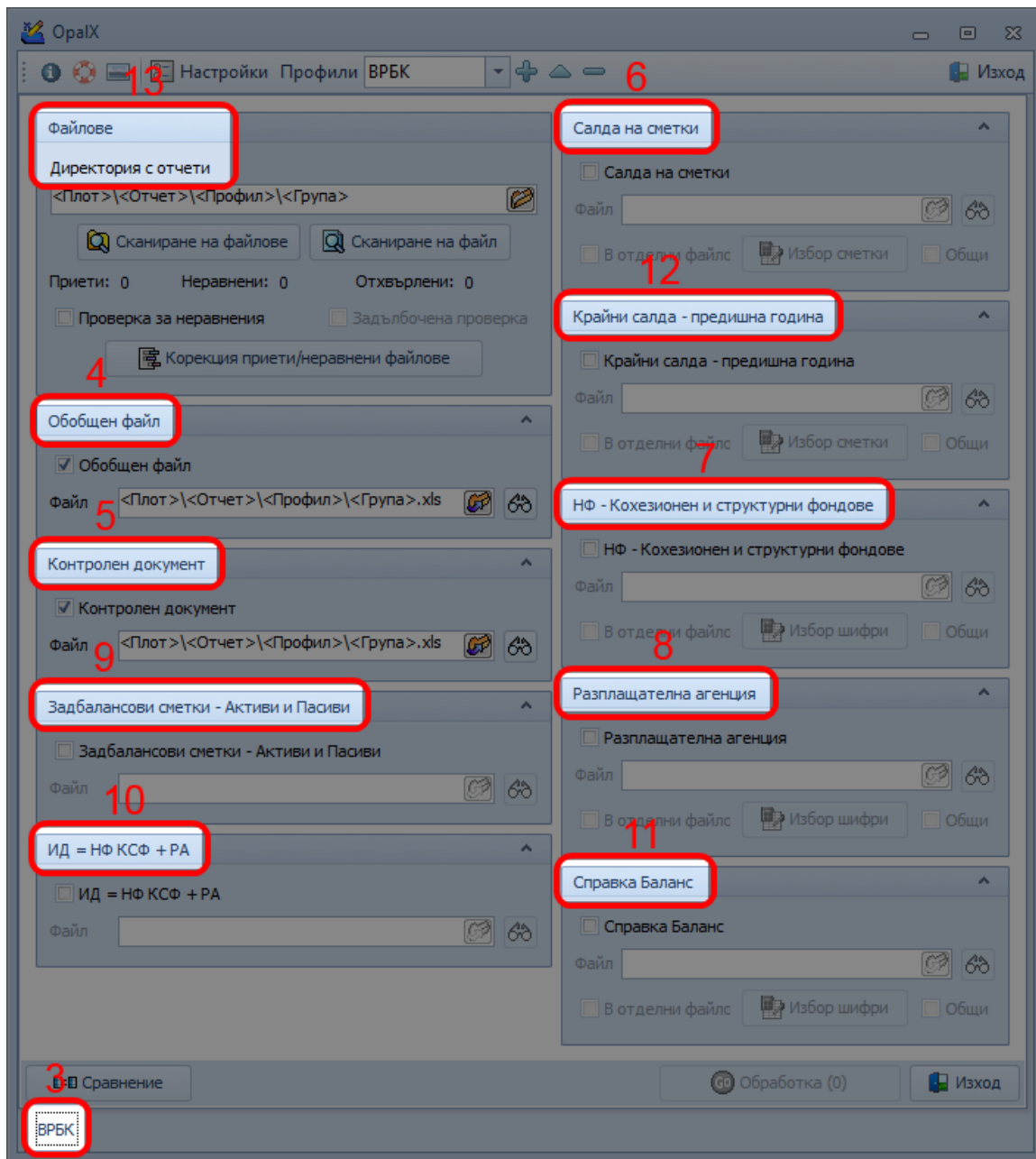
<Документи> - пълен път до папката с документи на потребителя ("My Documents" или само "Documents")

<Плот> - пълен път до работния плот (Desktop)

<Група> - групата, където е въведен пътя. За имена на групите се използва:

- Обобщен файл - Result ⁽⁴⁾
- Контролен документ - Check ⁽⁵⁾
- Салда по сметки - Salda ⁽⁶⁾
- НФ Кохезионни и ... - NFKSF ⁽⁷⁾
- Разплащателна агенция - RA ⁽⁸⁾
- Задбалансови сметки - ZadB ⁽⁹⁾
- ИД = РА + КСФ - IBSF ⁽¹⁰⁾
- Баланс - Balance ⁽¹¹⁾
- Крайни салда предишна година - Retain ⁽¹²⁾
- Директория с данни - Data ⁽¹³⁾

пример

<Плот>\<Отчет>\<Профил>\<Група>

това е въведено в полето за директория с отчети ⁽¹⁾.

Ако тази папка не съществува, от версия 1.4.1, при следващо влизане в този профил програмата ще попита дали да я направи.

<Плот>\<Отчет>\<Профил>\<Група>.xls

ако отчета се казва 2013

Профила ВРБК

това е въведено за обобщен файл ⁽²⁾ и контролен документ ⁽³⁾

ще създаде папка 2013 на десктопа
в нея папка ВРБК

и в нея - 2 файла

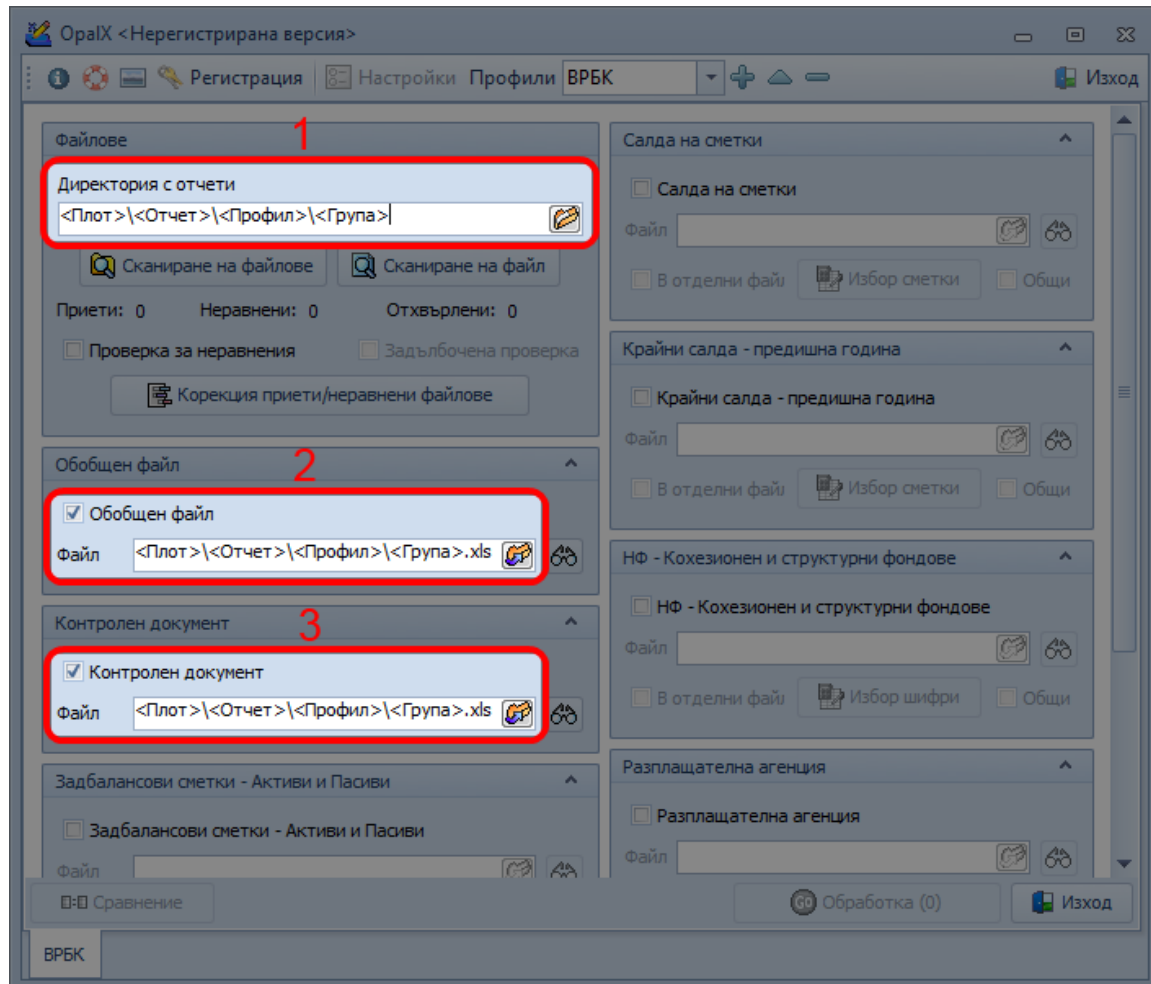
Result.xls

Check.xls

пътеките до тези 2 файла ще изглеждат по следния начин:

...\Desktop\2013\ВРБК\Result.xls

...\Desktop\2013\ВРБК\Check.xls

Настройка на програмата

Настройки

Основни Trial-Balance Group-65 Provisions Retain earnings Balance leva

Настройка бланка и система

Бланка
BALANCE-2007-08.xls

☐ Windows 95/98 съвместимост

Имена на листове

Trial-Balance TRIAL-BALANCE-2007 ☒

Group-65 group-65-2007 ☒

Provisions Provisions-2007 ☒

Retain earnings Retain-earnings-2006 ☒

Balance leva BALANCE-SHEET-2007-lev ☒

Balance sheet BALANCE-SHEET-2007 ☒

Контроли

Неравенство НЕРАВНЕНИЕ I

Грешка ERROR I

OK OK

Граници

	Горе	Долу	Ляво	Дясно
Trial-Balance	14	721	15	34
Group-65	14	30	15	22
Provisions	12	42	4	11
Retain earnings	14	25	15	22

Информация

Организация E2

Булстат C6

Корекции

☒ ДТ и КТ в НС

OK Отказ

В Настройки се описват някои параметри на бланките. Тези параметри са отделни за отделните настроени отчети, избирани при стартиране на програмата.

Основни

- Бланка – задава се местоположението на непопълнена бланка на отчета за съответния период. Може да бъде във формат .xls или .xlt. Избора на бланка става чрез натискане на бутона, намиращ се в дясната част на полето за въвеждане, или чрез директно въвеждане от клавиатурата. Чрез бутона намиращ в дясно на полето за въвеждане на местоположението на файла може да се отвори избрания файл.
- Имена на листовите – Задават се имената на листовите в бланката. Ако на даден лист не е поставена отметка, то той няма да бъде обработен и няма да бъде търсен във файловете с отчетите.
- Информация – Адресите на клетките, където се намира информацията за поделението в листа Trial-Balance.
- Корекции – При поставена отметка в обобщения файл ще бъдат коригирани сумите в ДТ и КТ в началното салдо. Ако се получат суми и ДТ и в КТ в НС на някоя сума(в бюджетна дейност, извънбюджетна дейност или други сметки и дейност), то от по-голямата ще бъде извадена по-малката и ще се запише резултата на мястото на по-голямата и нула на мястото на другата.
- Други – Опция за проверяване дали папката с входни данни съществува. При влизане в профил, ако тази опция е активна, програмата ще провери дали папката с входни файлове съществува. Ако папката съществува, програмата не прави нищо. Ако не съществува, програмата ще попита дали да я направи.
- Контроли – Задава се какви текстове се изписват в контролните клетки.
- Граници – Границите в съответните листови, където се намират данните за обработка.

Trial-Balance

- Контроли – Въвежда се списък с контролни клетки и тяхното описание. При сканиране на файлове (ако е отметнато Проверка за неравнение) тези клетки ще бъдат проверени и при наличие на неравнение ще бъде показано.
- Суми – Въвеждат се адресите с контролните суми, които ще бъдат използвани при създаване на контролен документ

Group-65

- Контроли (същото като при Trial-Balance)
- Суми (същото като при Trial-Balance)

Provisions

- Контроли (същото като при Trial-Balance)
- Суми (същото като при Trial-Balance)

Retain earnings

- Контроли (същото като при Trial-Balance)
- Суми (същото като при Trial-Balance)

Balance leva

- Контроли (същото като при Trial-Balance)

Профили

Профилите са предназначени за запазване на настройките за това каква обработка да бъде извършвана и откъде да бъдат взети съответните данни.

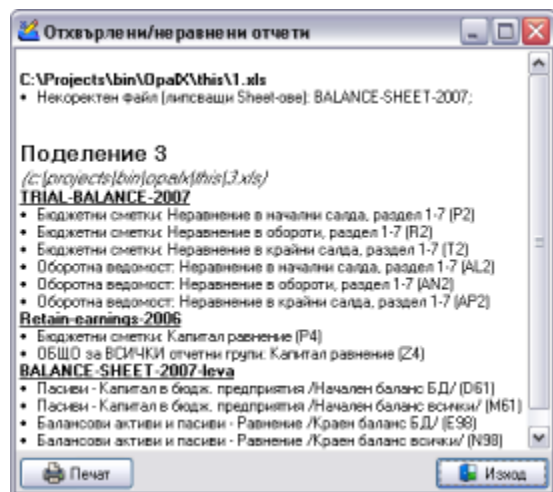

Добавянето, изтриването и преименуването на профили става от бутоните намиращи се долу в дясно на основния прозорец. Първия бутон отляво надясно е за добавяне на профил, втория за изтриване а третия за преименуване. В най-дясната част се намира падащ списък с всички профили.

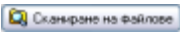

Профили могат да се избират и от лентата със всички профили.

Сканиране на отчети

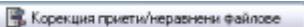

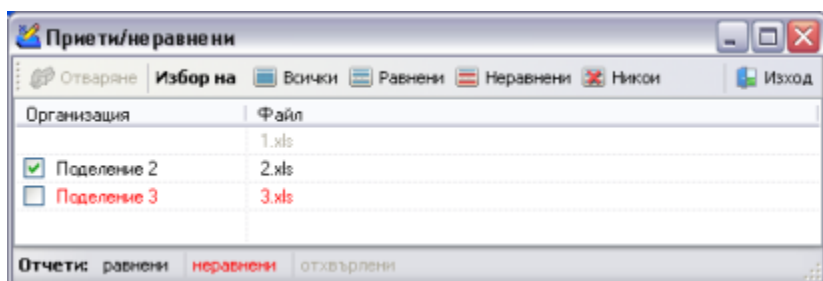
Преди да се започне с обработката, е необходимо да се подготвят файловете. Подготовката става като се сканират файловете за това дали са коректни – съществуват листове със зададените имена в "Настройки". Ако някой лист не е маркиран, той няма да бъде търсен. Ако е отметнато "Проверка за неравнение", то файловете ще бъдат проверени дали в контролните клетки няма неравнение, ако има, то след сканирането ще бъде показан списък с неравнените файлове и неравненията в тях.

Сканирането се извършва при натискане на бутона . Сканирането се извършва в директорията, зададена като "Директория с отчети", както и в подчинените и директории (рекурсивно). След сканирането файловете с липсващи листове ще бъдат записани като Отхвърлени, файловете с

неравнения – като Неравнени а останалите – като приети файлове. Ако не е маркирано "Проверка за неравнения", то всички файлове, освен тези с липсващи листове, ще бъдат приети.

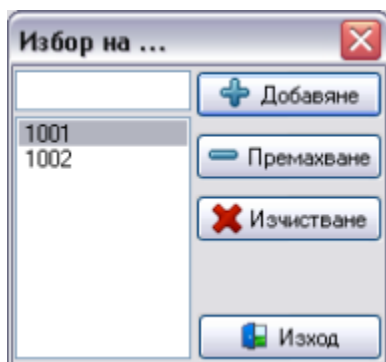
Възможно е да се избере файл, който не се намира в директорията с данни, той да бъде сканиран за коректност и неравнения (ако е отменено) и да бъде записан в директорията с данни. Това става чрез натискане на бутона .

Ако искаме да обработим някой файл, въпреки че е неравен, можем да го прибавим към групата на приетите файлове. Прехвърлянето на неравен файл към приет става чрез диалоговия прозорец, показващ се при натискане на бутона .

В прозореца се показва списък с всички файлове. Ще бъдат обработени само файловете, имащи отметка. С червен надпис са файловете имащи неравнения, а със сив – отхвърлените файлове. Активиране или деактивиране на файл става с поставяне или махане на отметка. Отхвърлени файлове не могат да бъдат обработвани.

Справки и контроли

Справки "Салда на сметки", "Крайни салда – предишна година" и "Справка Баланс" използват списък от сметки ли шифри, за да бъдат извършени. Редакцията на този списък става с натискане на бутона <Избор сметки> или <Избор шифри> в съответната група. В лявата част на показалия се прозорец е списъка със сметки/шифри. Над списъка е полето за въвеждане на нова сметка/шифър. Чрез натискане на бутона става добавянето на изписаната сметка/шифър в списъка. Бутоната изтрива избрана сметка/шифър от списъка, а бутоната изтрива всички сметки от списъка.

Обработка

Обработката започва при натискане на бутона . В скоби се показва колко отчета ще бъдат обработени. Обработват се само приетите файлове. Ако бутоната е неактивен, то преди това не е било извършено сканиране на файловете.

Ако файл с отчет е добавен в директорията с данни след като е извършено сканиране, то той няма да бъде включен в списъка с обработваните файлове. За това е нужно да се пусне ново сканиране.

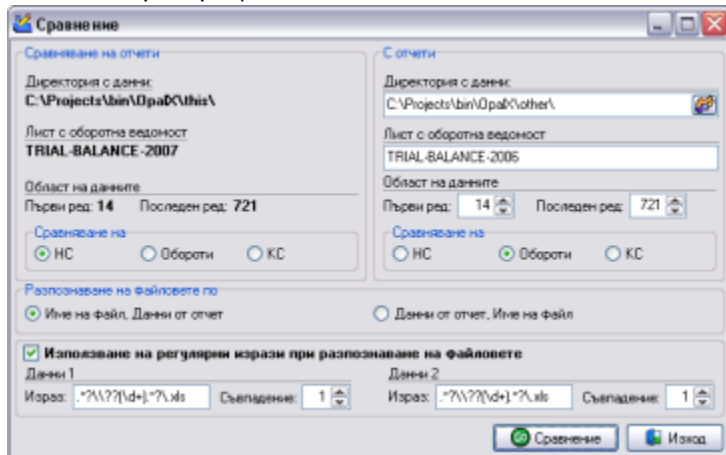
След стартиране на обработката, ако файловете със справките и обобщения файл съществуват, то програмата ще поиска потвърждение за изтриването им. При отказ обработката се прекъсва.

След приключване на обработката се визуализира списък с извършените действия.

Сравнение

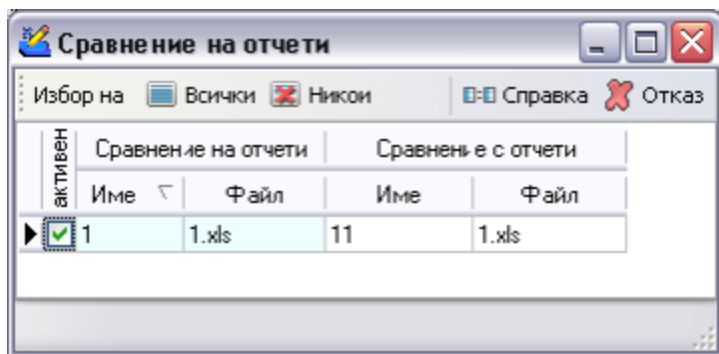
Програмата дава възможност да се сравнят оборотните ведомости на отчетите в текущия профил със оборотни ведомости от други отчети.

Извикването на диалоговия прозорец за извършване на сравнение става чрез бутона от основния прозорец.

Необходимо е да се направят няколко настройки преди да се пристъпи при сравнение:

- Сравнение на – коя колона ще се сравнява – НС, Обороти или КС
- Разпознаване на файловете по – кое да е водещото при разпознаване на това кой файл на кой съответства – име на поделение, зададено в отчета или име на файл. Неразпознатите или грешно разпознатите отчети могат да бъдат коригирани по-късно.
- Директория с данни – директорията в която се намират файловете с които ще бъдат сравнявани текущите отчети.
- Лист с оборотна ведомост – името на листа с оборотната ведомост в другите файлове.
- Област на данните – първия и последния ред с данни от оборотната ведомост
- Използване на регулярни изрази... – активира използването на регулярни изрази при опита да се разпознаят отчетите. Тази опция дава възможност за съпоставката да става по шифър, записан в името на файла, независимо от това дали останалият текст от името е същия. По подразбиране програмата е настроена да съпоставя файлове наименувани по следния начин: <цифри>[други символи].xls Кратко описание на синтаксиса на регулярните изрази има малко по-нататък в ръководството.
- Проверка на КС предишен период с Retain-earnings от текущия – сравнява КС на сметки от предходен период с retain в текущия, като пропуска от прякото сравнение сметките от група 6 и 7, както и 1001, 1002, 1009, 1101, 1102, 1108, 1109.

С натискане на бутона се пристъпя към извършване на сравнението.

Първоначално се извършва опит за разпознаване на съответстващите си отчети. След сканирането на файловете се визуализира прозорец в който може да бъде извършена корекция. Файловете, които ще бъдат обработени са само тези които имат отметка в полето активен. Обработката се продължава чрез натискане на .

Регулярни изрази

Регулярните изрази са метод за задаване на шаблони за търсене в текст. За целта някои от символите се използват по специален начин. Някои от основните управляващи символи и последователности от символи са:

Символи и метасимволи

A	символът A
\xnn	задава символ с код nn
\w	буквено-цифров символ
\W	небуквено-цифров символ
\d	цифров символ
\D	нецифров символ
\s	интервален символ
\S	неинтервален символ
.	всеки символ
\	символът
\.	символът .
[-az]	някой от символите -, a и z
[a-z]	някой от символите от a до z

[a-z]	някой от символите -, а и z
-------	-----------------------------

Итератори (използват се в комбинация със символите и метасимволите и групите за съвпадение)

*	нула или повече пъти
+	един или повече пъти
?	нула или един път
{n}	точно n пъти
{n,}	най-малко n пъти
{n,m}	от n до m пъти
*?	нула или повече пъти („нежаден")
+?	един или повече пъти („нежаден")
??	нула или един път („нежаден")
{n}?	точно n пъти („нежаден")
{n,}?	най-малко n пъти („нежаден")
{n,m}?	от n до m пъти („нежаден")

Подизрази (съвпадения) - Кръглите скоби () могат да бъдат използвани за задаване на подизрази. В случая, когато използвате регулярните изрази за съпоставяне на отчетите по име на файл може да зададете кой от подизразите да зададете за да съпоставите файловете. Първия подизраз е с индекс 1. Подизраза 0 е цялото съвпадение (в случая пълното име на файла)

Първоначално в програмата е зададено да съпоставя файлове наименувани по следния начин:

<>[].xls

Като регулярен израз това е записано:

.?\\??(\\d+).?\\.xls

Или разшифровано означава че файлът който се търси е:

1. Произволни символи (нежаден режим) нула или повече пъти
2. символът \ нула или един път
3. цифрови символи един или повече пъти (зададени като подизраз)
4. произволни символи нула или повече пъти (нежаден режим)
5. символът .
6. символите xls

Ако Вашите файлове са наименувани във формата

- .xls

То израза, който може да се ползва би изглеждал:

.?\\??.(\\d+)\\.xls

или по-кратко

.?(\\d+)\\.xls*